

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 264/2015-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2015 prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Lukášom Lapšanským, Kysucká 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 8/2012-307 z 30. januára 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 32/2013 z 29. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Cob 8/2012-307 z 30. januára 2013 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 32/2013 z 29. mája 2014 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) zaviazal sťažovateľa v merite veci zaplatiť obchodnej spoločnosti STAVSTAV s. r. o. (ďalej len „navrhovateľ“) sumu 20 000 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 31. júla 2009 do zaplatenia a žalobu v prevyšujúcej časti a vzájomný návrh sťažovateľa na zaplatenie sumy 6 358,50 € zamietol. Rozsudok okresného súdu bol rozsudkom krajského súdu sčasti potvrdený, pričom výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, výrok o trovách konania a výrok o trovách štátu krajský súd zrušil a v zrušenom rozsahu bola vec vrátená na prerokovanie okresnému súdu. Sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obdo 32/2013 z 29. mája 2014 odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti.

V obsiahlej sťažnosti (asi 24 strán tlačeného textu) sťažovateľ namieta skutkové a právne závery krajského súdu, pokiaľ ide o ním uplatnenú námietku o dodatočnej nemožnosti plnenia (vykonania diela) a osobitne právny názor krajského súdu, že povinnosťou preukázania tvrdenia o vzniku dodatočnej nemožnosti plnenia bol zaťažený sám sťažovateľ. Podľa sťažovateľa je právny názor krajského súdu, podľa ktorého *«sťažovateľ odôvodňoval dodatočnú nemožnosť navrhovateľa vykonať dielo tak: „... akoby celý predmet zmluvy vykonal sám.“... zavádzajúci, svojvoľný a neudržateľný a jeho sformulovaním odvolací súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces...»* Uvedený záver predstavuje *„neprípustné zúženie otázky dodatočnej nemožnosti navrhovateľa vykonať*

dielo na otázku, či sťažovateľ osobne uskutočnil všetky výstupy použité pri príprave diela... Táto interpretácia a aplikácia ustanovení upravujúcich otázku dodatočnej nemožnosti plnenia, ktorá a priori, bez vecného posúdenia, vylúčila mnohé okolnosti, ktoré podľa ustálenej judikatúry... sú okolnosťami zakladajúcimi dodatočnú nemožnosť zhotoviteľa vykonať dielo, predstavuje ústavne neakceptovateľnú interpretáciu a aplikáciu ustanovení upravujúcich otázku dodatočnej nemožnosti plnenia, ktorá popiera ich účel a význam...».

Sťažovateľ namieta, že aj keď odvolací súd mohol, nesformuloval žiadny skutkový alebo právny záver o tom, či dielo, ktoré odovzdal sťažovateľ 6. apríla 2009 investorovi a stavebným firmám, splňalo požiadavky zmluvy o dielo medzi investorom a sťažovateľom a kto toto dielo vykonal. Tým sa mal odvolací súd dopustiť ústavne nekonformnej aplikácie § 554 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka ignorujúcej účel tohto ustanovenia. Týmto postupom krajský súd „neposkytol jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na skutkovo a právne nanajvýš relevantnú otázku“, čím urobil toto svoje rozhodnutie arbitrárnym. Nadväzne na uvedené sťažovateľ namieta aj nedodržanie podmienok kladených na odôvodnenie rozsudku. Postup a rozhodnutie odvolacieho súdu tak považuje za porušujúci právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti následne formuluje argumenty, pokiaľ ide o závery krajského súdu o ním tvrdenom platnom odstúpení od zmluvy. Namieta, že krajský súd nesprávne posudzoval „nedostatok výstupov navrhovateľa odovzdaných 30.6.2009 [REDACTED]“ iba ako vadu diela a nevyvodil z toho záver o nesplnení povinnosti odovzdať dielo. V tejto súvislosti namieta nevykonanie dokazovania, ktoré malo podľa sťažovateľa za následok znemožnenie spoľahlivého zistenia relevantných skutkových okolností spôsobilých privodiť zásadne odlišné posúdenie nárokov uplatnených v konaní. Zároveň namieta, že sa krajský súd nevysporiadal s v odvolaní uplatnenou námietkou týkajúcou sa právneho posúdenia nedostatku výstupov odovzdaných 30. júna 2009 o absencii CD obsahujúceho výkaz výmeru častí architektúra a statika. Poukazujúc na obsah odovzdacieho protokolu sťažovateľ uvádza, že akceptovanie tejto námietky mohlo podľa sťažovateľa privodiť zásadne odlišné posúdenie sťažovateľom uplatnených nárokov. Odvolací súd podľa mienky sťažovateľa neodpovedal ani na jeho argumentáciu, podľa ktorej

bol sťažovateľ oprávnený zadržať úhradu faktúry splatnej 30. júla 2009. Poukazujúc na poradu so svojím právnym zástupcom nesúhlasí ani so záverom krajského súdu, že dodatočná výzva na splnenie zmluvnej povinnosti popiera tvrdenie odporcu, že po 31. marci 2009 už na plnení zmluvy nemal záujem.

Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namieta, že v dôsledku odmietnutia dovolania sa najvyšší súd vecne nezaoberal námietkami sťažovateľa o zániku zmluvy o dielo, pričom najvyšší súd mal nesprávne posúdiť absenciu dovolacieho dôvodu zakotveného v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) spočívajúceho v postupe krajského súdu, ktorý podľa sťažovateľa sformuloval svoje právne závery prvýkrát až v odvolacom konaní bez toho, aby mu bola poskytnutá možnosť sa k nim vyjadriť.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal vo veci po prijatí sťažnosti takéto rozhodnutie:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 a 2 Ústavy... a článku 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.1.2013, sp. zn. 4Cob/8/2012, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.1.2013, sp. zn. 4Cob/8/2012, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby o nej znovu konal a rozhodol.

3. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 a 2 Ústavy ... a článku 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 29.5.2014, sp. zn. 3 Obdo/32/20135 porušené bolo.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 29.5.2014, sp. zn. 3 Obdo/32/2013, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu..., aby o nej znovu konal a rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej a tiež prípad, keď v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta,

vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takehoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda

za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 8/2012-307 z 30. januára 2013

Majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach konštatoval, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. pri jeho odmietnutí) je lehota sťažovateľa na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Vzhľadom na výsledky dovolacieho prieskumu, v rámci ktorého najvyšší súd odmietol dovolanie ako neprípustné, zostala ústavnému súdu právomoc posúdiť, či právne závery napadnutého rozsudku krajského súdu možno považovať z ústavných hľadísk za udržateľné.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 4 Cob 8/2012-307 z 30. januára 2013 k sťažovateľovej zásadnej námietke o zániku zmluvy o dielo pre dodatočnú nemožnosť

plnenia z dôvodu, že záväzok zo zmluvy splnil sťažovateľ sám, po uvedení znenia dopadajúceho § 575 Občianskeho zákonníka uviedol:

„Záväzok zo zmluvy môže zaniknúť aj v prípade, ak po jej vzniku nastane určitá okolnosť, ktorá objektívne znemožní dlžníkovi, povinnému zo zmluvy, aby poskytol dojednané plnenie, prípadne jeho časť. Je možné, že takouto okolnosťou bude splnenie zmluvnej povinnosti, v danom prípade zo zmluvy o dielo, jej objednávateľom. Nemožnosť plnenia je povinný podľa § 352 ods. 4 Obchodného zákonníka preukázať dlžník, zo zmluvy o dielo teda zhotoviteľ. Podľa názoru odvolacieho súdu však v prípade, ak objednávateľ tvrdí, že záväzok zo zmluvy o dielo splnil sám, je dôkazné bremeno na preukázanie takéhoto tvrdenia na objednávateľovi, pretože z existencie tvrdených skutočností vyvodzuje pre seba priaznivejšie právne dôvody. V posudzovanej veci odporca zánik zmluvy pre dodatočnú nemožnosť plnenia odôvodňuje tak, akoby celý predmet zmluvy vykonal sám. Pritom sám odporca v konaní uviedol a vyplýva to aj z e-mailových správ, že navrhovateľ mu odovzdal v dojednanej lehote minimálne tzv. slepé matrice. Z vykonaného dokazovania však vyplýva, že na USB kľúči odovzdal navrhovateľ odporcovi aj ďalšie výstupy, ktorých nejasné, prípadne sporné problémy odporca s navrhovateľom konzultoval a následne projekt kompletizoval. Pokiaľ odporca namietal, že mu navrhovateľ neodovzdal výkaz výmer a že tento zabezpečil sám, nepreukázal, kto mal túto činnosť vykonať, keďže [REDAKOVANÉ], ktorý mal nielen kompletizovať, ale aj doprojektovať určité činnosti, uviedol, že on výkazy výmer nerobil, ale dostal ich od odporcu. Je pravdou, že následná nemožnosť plnenia sa môže týkať aj len časti plnenia, podľa názoru odvolacieho súdu však odporca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal rozsah, v akom činnosti, ktoré mal podľa zmluvy o dielo vykonať navrhovateľ, vykonal odporca. Vzhľadom na to, že tieto rozhodujúce skutočnosti nepreukázal, neunesol dôkazné bremeno na ním tvrdené skutočnosti, a preto nie je možné rozhodnúť v jeho prospech a uzavrieť, že k zániku zmluvy došlo v dôsledku následnej nemožnosti plnenia.“

Z uvedenej časti napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že otázkou splnenia podmienok zániku zmluvy o dielo na základe dodatočnej nemožnosti plnenia (vykonania diela) sa krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a k relevantným

právnym otázkam aj zaujal odôvodnené stanovisko. Z obsahu rozsudku krajského súdu je zrejmé, že krajský súd v sťažnosti nepopiera niekoľkokrát opakovanú argumentáciu, že dodatočná nemožnosť plnenia sa môže týkať aj len časti záväzku a že aj nesplnenie časti záväzku môže spôsobiť jeho zánik, avšak rozsudok krajského súdu v danej veci vychádza zo záveru o neunesení dôkazného bremena sťažovateľom, keďže ten nepreukázal, ktorú časť nesplneného záväzku namiesto navrhovateľa splnil. Pritom rozsudok krajského súdu neobsahuje len tento hodnotiaci záver, ale opiera sa aj o výsledky vykonaného dokazovania. Podľa názoru ústavného súdu tak uvedený právny záver nevykazuje znaky zjavného omylu konajúceho súdu pri hodnotení zistených skutkových okolností prípadu ani v právnom posúdení veci a konštatuje jeho ústavnú udržateľnosť. Z hľadiska obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru neobstojí ani spochybňovanie povinnosti sťažovateľa preukázať ním tvrdené skutočnosti, pretože pokiaľ krajský súd na uvedenú povinnosť poukázal, konal v súlade s právnym predpisom vydaným na realizáciu označených práv (čl. 46 ods. 4 ústavy), pretože § 120 Občianskeho súdneho poriadku ukladá povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení nielen navrhovateľovi, ale každému účastníkovi konania (vrátane sťažovateľa).

Z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu ďalej vyplýva, že krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými zásadnými odvolacími námietkami sťažovateľa, na ktoré podal ústavne konformné odpovede. Vyjadril sa pritom k existencii všetkých skutočností, ktoré podľa sťažovateľa mali viesť k zániku zmluvy o dielo. V prvom rade vysvetlil dôvody, pre ktoré nie je možné považovať spornú zmluvu o dielo za fixnú zmluvu v zmysle § 349 ods. 3 Obchodného zákonníka. Následne rozviedol dôvody, pre ktoré nemohla zaniknúť zmluva o dielo ani odstúpením od zmluvy z dôvodu, že navrhovateľ ako zhotoviteľ neodovzdal dielo riadne a včas. Krajský súd svoje závery v tomto smere odvodil zo skutkových okolností, konkrétne že sťažovateľ navrhovateľovi „*nielenže neoznámil bez zbytočného odkladu, že od zmluvy odstupuje, ale o tri mesiace neskôr v júni 2009 ho vyzval na odovzdanie diela, teda trval na splnení zmluvnej povinnosti, a od zmluvy odstúpil až v auguste 2009, teda po viac ako piatich mesiacoch odo dňa, kedy mal navrhovateľ splniť*

zmluvnú povinnosť. Samotná výzva s uložením dodatočnej lehoty na splnenie zmluvnej povinnosti popiera tvrdenie odporcu, že po 31.3.2009 už nemal záujem na splnení zmluvy.“. S ohľadom na uvedené ústavný súd hodnotí obranu sťažovateľa, podľa ktorej výzvu na splnenie povinnosti doručil navrhovateľovi len na základe konzultácie so svojím právnym zástupcom ako nedôvodnú, pretože je právne irelevantné, na podnet koho pri tom sťažovateľ konal. V danom prípade je podstatné, že krajský súd vychádzal z dokazovaním preukázanej skutočnosti, že na splnení povinnosti sťažovateľ trval aj po 31. marci 2009 a na základe toho vec ústavne akceptovateľným spôsobom posúdil.

Nadväzne na to krajský súd s poukazom na § 349 ods. 2 Obchodného zákonníka uzavrel, že *vzhľadom na to, že „navrhovateľ v dodatočne poskytnutej lehote svoj záväzok splnil, odporca už následne nemohol pre omeškanie navrhovateľa so splnením povinnosti vyplývajúcej mu zo zmluvy o dielo od tejto zmluvy platne odstúpiť. Vyplýva to z citovaného ustanovenia, ktoré určuje lehotu na zánik práva na odstúpenie od zmluvy Navrhovateľ v dodatočnej lehote odovzdal projektovú dokumentáciu, čo písomne potvrdil aj odporca, jeho záväzok zo zmluvy preto zanikol splnením, ak splnil svoj záväzok riadne, teda v súlade so zmluvou.“.* V tejto súvislosti krajský súd na námietku sťažovateľa osobitne skúmal, aj či povinnosť zo zmluvy dlžník riadne splnil a či zodpovednosť za vady diela bola u navrhovateľa včas uplatnená. K posúdeniu uvedených právne významných otázok krajský súd uviedol:

«V posudzovanej veci navrhovateľ preukázal, že písomným odovzdávacím protokolom odovzdal dňa 30.6.2009 projektovú dokumentáciu pre realizáciu stavby, ktorá pozostávala z troch častí - architektonicko-stavebného riešenia, statiky a výkazu výmer. Dielo prevzal [REDAKOVANÉ], ktorý podľa záveru súdu prvého stupňa, ku ktorému dospel na základe vykonaného dokazovania, bol osobou oprávnenou za odporcu projektovú dokumentáciu prevziať. V odvolacom konaní tento záver súdu prvého stupňa nebol spochybnený.

Odporca od zmluvy odstúpil výslovne z dôvodu podľa článku VIII bod 8.3 zmluvy, teda pre omeškanie s plnením predmetu zmluvy, listom zo dňa 24.8.2009. V uvedenom liste súčasne vytykal navrhovateľovi aj to, že ním spracovaný projekt nepovažuje za kompletný

realizačný projekt, osobitne však neuviedol, že od zmluvy odstupuje aj z dôvodu väd diela. To by znamenalo, že ak by si týmto podaním odporca splnil notifikačnú povinnosť, neuplatnil si z tohto dôvodu práva zo zodpovednosti za vady diela podľa § 436 Obchodného zákonníka, ak považoval vady diela za podstatné porušenie zmluvy, alebo podľa § 437 Obchodného zákonníka, ak išlo o nepodstatné porušenie zmluvy.

Odvolaací súd vychádzal z obsahu listu odporcu zo dňa 24.8.2009 a dospel k záveru, že týmto podaním odporca odstúpil od zmluvy nielen pre omeškanie navrhovateľa so splnením zmluvnej povinnosti, ale aj pre vady diela.

Z obsahu spisu však vyplýva, že odporca neoznámil vady diela včas, teda bez zbytočného odkladu po tom, čo ich zistil, resp. bez zbytočného odkladu po tom, čo ich mal zistiť pri vynaložení odbornej starostlivosti pri prehliadke uskutočnenej podľa § 562 ods. 1 Obchodného zákonníka. Odporca, resp. [REDACTED] za odporcu, totiž prevzal projektovú dokumentáciu dňa 30.6.2009. Listom zo dňa 7.7.2009 odporca oznámil navrhovateľovi okrem iného, že po jej preštudovaní sa vyjadrí k jej úplnosti. V odpore proti platobnému rozkazu prítom odporca uviedol, že „V prípade, že by bol odporca prítomný v kancelárii, po jednoduchom prehliadnutí odovzdávanej dokumentácie by skonštatoval, že dokumentácia je nekompletná a nedokončená a ako takú by ju určite neprevzal.“ To znamená, že ak vady diela boli také jednoznačné, odporca neoznámil navrhovateľovi vady diela bez zbytočného odkladu potom, ako mal a mohol vady zistiť pri prehliadke projektovej dokumentácie už v júni 2009, ale oznámil vady diela až listom zo dňa 24.8.2009, a to len všeobecným poukazom na nekompletnosť a povrchné spracovanie projektovej dokumentácie bez podrobnej špecifikácie väd, ktorá by odôvodňovala tento časový odstup od prevzatia diela.

Vzhľadom na to, že odporca neoznámil vady diela včas, podľa § 441 Obchodného zákonníka nemôže od zmluvy z tohto dôvodu odstúpiť. Odporca si však iné práva zo zodpovednosti za vady (dodanie chýbajúcich častí diela, oprava odstrániteľných väd diela, primeraná zľava) v oznámení väd diela (24.8.2009), ani bez zbytočného odkladu po tomto oznámení neuplatnil, nemohol ich teda ani súd prejednať a o nárokoch odporcu z väd diela voči navrhovateľovi rozhodnúť.»

Citovaná časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu právne závery krajského súdu k námietkam o zániku sťažovateľom napádanej zmluvy o dielo odstúpením od nej vykladá presvedčivo a v dostatočnej miere, pričom vzhľadom na ním odôvodnený záver o včasnom neuplatnení zodpovednosti za vady dodaného diela sťažovateľom, ktorého dôsledkom je, že o nárokoch sťažovateľa z väd diela súd nerozhodoval, možno podľa názoru ústavného súdu považovať sťažovateľom v odvolaní navrhnuté znalecké dokazovanie, či navrhovateľom dodaná dokumentácia splňa požiadavky kladené na štandardný realizačný projekt, za nadbytočné.

V súvislosti s uplatnenou námietkou o nevykonaní navrhnutého dokazovania ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“, ale posúdenie jeho ústavnej udržateľnosti (m. m. IV. ÚS 325/08, III. ÚS 462/2012). Pritom ústavný súd nie je oprávnený preskúmať skutkové zistenia všeobecných súdov a spochybňovať výsledky záverov vyplývajúcich z nimi vykonaných dôkazov, a to aj za predpokladu vzniku možnosti určitých faktických pochybení v procese vykonávania a posudzovania dôkazov, pokiaľ tieto výsledky hodnotenia dôkazov a posudzovania výsledkov procesu dokazovania zodpovedajú pravidlám právnej a formálnej logiky, nie sú navzájom rozporuplné a vytvárajú celistvý rámec ako podklad na rozhodnutie (m. m. I. ÚS 230/2013). Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou nie je pôsobiť ako tzv. štvrtá inštancia súdnictva a poskytovať ochranu pred skutkovými a/alebo právnymi omylmi všeobecných súdov. Výklad a aplikácia zákonov (v danom prípade zákona o konkurze) patrí do právomoci všeobecných súdov, a pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu do neho zasahovať.

Posudzujúc obsah rozsudku krajského súdu vo svetle námietok predložených sťažovateľom dospel ústavný súd k záveru, že krajský súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval ústavné hľadiská vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu, keď sa zaoberal všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa a poskytol na ne ústavne

akceptovateľné odpovede. V napadnutom rozsudku sa podľa názoru ústavného súdu krajský súd pomerne obsírne zaoberal splnením podmienok pre priznanie práva navrhovateľovi na zaplatenie žalovanej sumy, ako aj dôvodmi, pre ktoré malo sťažovateľovo právo na odstúpenie od zmluvy zaniknúť a pre ktoré nemohol krajský súd sťažovateľovej obrane priznať súdnu ochranu, ani pokiaľ išlo o jeho tvrdenie o zániku záväzku zo zmluvy o dielo následkom dodatočnej nemožnosti splniť záväzok. Predložené sťažnostné námietky v skutočnosti len odzrkadľujú nespokojnosť sťažovateľa s výsledkom napadnutého konania, čo však samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V zhode so svojou judikatúrou ústavný súd pripomína, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle judikatúry ústavného súdu by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

V danom prípade teda ústavný súd nevzhladol v postupe krajského súdu a v jeho rozsudku také relevantné skutočnosti, ktoré by popierali účel a zmysel právnej úpravy a aplikovateľných právnych inštitútov upravených Obchodným zákonníkom, prípadne Občianskym zákonníkom, pričom skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom uvedeným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa podľa názoru ústavného súdu požiadavky kladené na obsah súdnych rozhodnutí a z ústavnoprávneho hľadiska ho hodnotí ako ústavne udržateľné. S prihliadnutím na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť, ktorou bolo namietané porušenie

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, za zjavne neopodstatnenú.

Rovnako neopodstatnená je sťažnosť, aj pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, keďže v danom prípade bolo predmetom súdneho konania rozhodovanie o žalobe o plnenie zo zmluvy uzavretej podľa obchodného práva, a nie súdny prieskum rozhodnutia orgánu verejnej správy. Preto absentuje akákoľvek relevantná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, čo aj vo vzťahu k tomuto právu zakladá záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 32/2013 z 29. mája 2014

Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namieta, že jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu bolo odmietnuté napriek tomu, že v odvolacom konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže *„nemal možnosť účinne namietat správnosť právnych záverov súdu ohľadne námietok o zániku zmluvy o dielo – prvý krát sformulovaných až odvolacím súdom – na inštančne vyššom súde“*.

Najvyšší súd po skonštatovaní, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z § 238 OSP, so zreteľom na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP, ktoré dovolaciemu súdu ukladá povinnosť vždy skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 OSP, preskúmal obsah dovolania osobitne sa zaoberajúc existenciu sťažovateľom tvrdeného dôvodu, že postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. K sťažovateľom predloženým námietkam najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

«Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Skutočnosť, že súd nevykoná účastníkmi navrhované dôkazy, ani takýto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. O takýto prípad by išlo však vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, čo v tomto prípade nebolo preukázané. Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by mali za následok vyslovenie, že účastníkovi /žalobcovi/ bola odňatá možnosť konať pred súdom tak, ako to predpokladá ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolací súd vyslovil, že článok 6 ods. 1 dohovoru nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu /García Ruiz proti Španielsku/. Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným prvostupňovým súdom bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozsudku, nemožno ani túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že účastník s rozhodnutím nesúhlasí.

Zároveň dovolací súd poukázal na to, že Ústava SR neupravuje dôsledky jednotlivých procesných nesprávností ku ktorým v praxi dochádza v súdnych konaniach, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ako aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní procesné nesprávnosti konania súdov nižších stupňov napraviť. Procesné vady taxatívne vymedzuje ust. § 237 O. s. p., ktoré zakladajú prípustnosť dovolania. Občiansky súdny poriadok považuje, okrem procesných väd vymenovaných v § 237 O. s. p., aj iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, za relevantný dovolací dôvod /§ 241 ods.2 písm. b/, c/ O. s. p./, avšak vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá „inú vadu konania“ podľa § 241 ods.2 O. s. p., nie však vadu procesnú podľa § 237 O. s. p.

V preskúmvanej veci dovolateľ dôvodil v dovolaní najmä existenciou procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s § 241 ods.2 písm. a/ O. s. p., ku ktorému názoru dovolací súd vyslovil, že jednak v konaní neboli zistené také procesné vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávnosť napadnutého uznesenia a jednak i v prípade nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia by nešlo o vadu podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale o inú vadu podľa § 241 ods.2 písm. b/, ktorá však bez ďalších predpokladov nezakladá prípustnosť dovolania /I.ÚS 184/2010, I.ÚS 264/2011, I.ÚS 141/2011, III.ÚS 184/2011, IV.ÚS 481/2011, IV.ÚS 499/2011, I.ÚS 418/2012/.

Pokiaľ dovolateľ opiera svoje dovolanie, ktoré inak nie je prípustné, o ust. § 237 písm. f/ O. s. p., dovolací súd prijal názor, že neboli zistené také vady konania, ktoré by mali za následok splnenie predpokladov dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Postup odvolacieho súdu, ako i súdu prvého stupňa, dovolací súd vyhodnotil ako správny.»

Z ústavným súdom uvádzanej časti odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal s otázkou prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu. S prihliadnutím na obsah dovolania pripojeného k sťažnosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dostatočne zaoberal jednotlivými námietkami sťažovateľa, podľa ktorých malo postupom krajského súdu a jeho rozsudkom dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu zakotveného v § 237 písm. f) OSP (t. j. k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom), resp. k porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dáva na argumentáciu sťažovateľa uvedenú v dovolaní dostatočnú odpoveď, ktorej podstatou však podľa názoru ústavného súdu bol rovnako ako v prípade sťažnosti podľa čl. 127 ústavy nesúhlas s celkovým právnym posúdením veci, ktoré vyznieva v neprospech sťažovateľa.

Vo vzťahu k sťažovateľom formulovanému dovolaciemu dôvodu o odňatí možnosti účastníka konať pred súdom postupom odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého nemal podľa jeho názoru možnosť účinne namietať správnosť ustálených právnych záverov, ústavný súd zistil, že sťažovateľ námietku takéhoto obsahu v dovolacom konaní neuplatnil. Ústavný súd

v tejto súvislosti poznamenáva, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi (v danom prípade pred najvyšším súdom ako súdom dovolacím), ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Keďže sťažovateľ nevyužil možnosť súdneho prieskumu tejto otázky najvyšším súdom v konaní o dovolaní, ústavný súd túto námietku bližšie neposudzoval.

Ústavný súd navyše pripomína, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu, nemôže v konečnom dôsledku viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania nemal najvyšší súd ani právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska naplnenia dovolacích dôvodov svedčiacich o existencii inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP] alebo jej nesprávneho právneho posúdenia [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP].

Na základe uvedeného ústavný súd aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu právne uzatvára, že sťažovateľom označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani právo na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obdo 32/2013 z 29. mája 2014 neporušil, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Košiciach 9. júna 2015